

No 4

Utgiven av Svenska Folkförbundet.
Redaktör: Andreas Stahl, Riddaregatan 3, Reval.
UTKOMMER ALLA ONSDAGAR

30 jan.

Vara närmaste uppgifter.

III.

Åldersdomshemmet.)

Med fattigvården är det illa beställt i våra svenska samhällen. Enligt den nu gällande lagen måste varje självstyrelse sörja för sina orkeslösa och gamla medlemmar och staten giver vissa anslag för ändamålet.

I några städer och kommuner, där ålderdomshem uppförts, håller man på att lösa frågan på ett tillfredsställande sätt, men i de flesta samhällen ligger den ännu nere, och man försöker att hjälpa gamla och fattiga genom något litet anslag eller skickar dem från gård till gård, på roten.

Denna mycket bristfälliga hjälp som gives på detta sätt att man skickar en äldre från gård till gård, som det ofta sker i våra svenska samhällen på landsbygden, har sina olägenheter, som äro så välkända att de ej behöva närmare diskuteras.

Att upprätta ett ålderdomshem, gemensamt för alla våra estlandssvenskar, är ett trängande behov.

Att det är våra samhällens skyldighet att på ett värdigt sätt sörja för de hjälpbehövande, vill och kan väl ingen bestrida.

Detta vårt ålderdomshem torde få sin plats på Birkas ägor.

Med anslag av staten och understöd av våra församlingar och kommuner borde ett tidsenligt ålderdomshem kunna uppföras och underhållas.

Någon kunde möjligen opponera sig mot ett gemensamt hem av denna anledning, att en fattig äl-

ring gärna vill sluta sina dagar i den by, resp. kommun, där han eller hon hör hemma.

Att så är fallet, vill ingen förneka, och om möjligheter beredas att så kan ske, är det väl och bra, men så ha vi så många som ej hava, och aldrig haft, något hem; under sitt hårda liv hava de vandrat bland främlingar, och vid sin levnadsafton stå de övergivna, bortglömda och lämnade åt sitt öde. Jag tänker här i synnerhet på våra fattiga i Reval, som så skingras både hit och dit, utan att det lyckas att få in dem på något av stadens eller statens fattighus.

Detta vårt ålderdomshem, med plats för 12—15 personer, kunde bliva en lugn tillflyktsort för de våra, som ej hava några andra försörjare.

Som vi erfara, så har vår svenska representant i riksdagen väckt frågan om statsanslag för vårt planerade ålderdomshem i finansutskottet. Våra egna ovannämnda institutioner kunna ej i brist på medel, göra mycket och vi äro tvungna att även anhålla om privat hjälp.

Vem ger det första frivilliga anslaget för det blivande estlandssvenska ålderdomshemmet?

H. P.

Ormsö.

Frågan över alla andra frågor härute är frågan om storskifte. Som bekant äro bondehmmannen här på ön ännu delade i ett otal småtegar, vilket omöjliggör tidsenligare jordbruk. Långe ha stridens vågor gått höga, om hu-

ruvida det skall förbliva som det varit eller om storskifte skulle företagas. I en del byar är flertalet för storskifte, men i en del andra ställer man sig mycket bestämt mot detsamma och det till och med bland mycket tänkande jordägare. Dessa resonnera som så: jag har genom trägen id och strävan upparbetat min jord till en god kultur, skaffat bort stenar ur åkrarna, röjt upp ängarna och sparat min skog. Andra däremot hava gjort ingenting till förbättrandet av sina gårdar, tvärtom skövlat all skog, skall jag nu förlora mitt arbetes lön och mottaga en jord, som är vida sämre än min egen, skall jag börja slitet och släpet med jordförbättringar om ifrån början? Från deras synpunkt sett är det inte svårt att inse orsaken till deras motvilja mot förnyelsen.

Förespråkarna för storskiftet däremot framhålla med skärpa, att så länge jorden är söndersplittrad i så många småtegar kunna inga viktigare jordförbättringar företagas. Det är ej jordägaren som får bestämma över sin jord utan byn i sin helhet. På de allmänna bystämmorna är det ofta de mest efterblivna och oföretagsamma, som föra ordet och bliva de bestämmande, då det gäller frågor av allmänt intresse. Bli det däremot storskifte, få de mera företagsamma tillfälle att visa, vad de hava lärt och vad de duga till. Och blir det bara föregångare, vägvisare, så skall det ej dröja länge, förrän de mera efterblivna börja inse nyttan och betydelsen av rationella jordbruksmetoder. Inom några år skulle våra jordbruk erbjudas

ett helt annat utseende än vad de nu göra.

Kärslättbönderna sände ett par män till lantbruksstyrelsen och erhöilo löfte om, att lantmätare nästa vår skulle börja utstyckningen av jorden i denna by. Jordägare i andra byar torde snart följa kärslättbornas exempel och inlämna likadana „böneskrifter“.

Blir bara storskiftet en gång genomfört, skola nog alla tvivlare övertygas om nyttan av att hava jorden i större delar. De som vid småskiftet komma till säkrare bärning skola också efter storskiftet förstå göra bruk av såväl armar som huvud och bliva till föregångsmän och banbrytare på jordbrukets område. Därför ingen miss-tröstan, om det också till en början skulle se nedslående ut att lämna ifrån sig sin fäderneärvda torva och övertaga en vanskött åker.

Icke jordägare.

De politiska partierna i Estland.

Svenskarna i Estland ha synnerligen svårt att förstå det politiska läget i landet, emedan de estniska tidningarna ej nå de svenska hemmen. Språket lägger även ett stort hinder för de politiska partierna att göra sig förätända bland svenskarna. De flesta svenskar sakna antingen fullständigt allt begrepp om partierna, eller också ha de fått en vrånbild av dem. Detta fel borde Kustbon så långt möjligt och i synnerhet just nu i valtiden bortarbota på ett opartiskt sätt.

Till de mest konservativa eller gammalsinnade höra tyskarna och agrarerna. (põllumeeste kogu). Icke långt från dem står folkpartiet (Tönisson). Det första, tyskarna, sträva huvudsakligen efter sina avhändade gods, antingen i natura eller pengar. Agrarerna i riksdagen äro självägande storbönder. Utav denna sort har Aiboland knappast prov att uppvisa. Några röster ha de härifrån aldrig fått. Folkpartiet, som ock företräder storbönder, huvudsakligen från Dorpattrakten och Sydestland, där de ösa sina röster, är dock något mer frisinnat parti och med detta ha ju svenskarna haft anknytningspunkter. Att deras program ej stort sysslar med fiskare och skärgårdsfolkets speciella intressen är klart. Svenskvänliga äro de nog till namnet — då just detta partis

chef Tönisson gjorde det bekanta besöket hos Sveriges monark Gustaf V.

Mellan högern och vänstern svänga som en klockpendel det kristliga partiet och nybyggarna. Det första, ingick valförbund vid de senaste riksdagsvalen med svenskarna, har dock svikit sina löften till oss. Ätminstone har det icke fullgjort det vid valen lämnade löftet om plats för den svenska representeranten under halva tiden av riksdagens mandatperiod. Dessutom har partiet arbetat — som och hr Pöhl vid ett möte påvisade — endast för kyrkojorden, -skogarna och -skatterna.

Nybyggarnas (asunikud) parti representerar icke blott nybyggarna, utan även de övriga småbrukarna och riksarrendatorerna. Detta partis väljare äro i hög grad ekonomiskt jämnställda med bondebefolkningen i Svenskestland. Då de dessutom beflita sig även om fiskarebefolkningen — vilket bevisas av deras vilja att befria fiskebåtarna från en orättvis skatt — står en del fiskarebefolkning bakom dem. Huruvida de äro svenskvänliga, är tyvärr tvivel underkastat. I alla fall anstränga sig bägge partierna för att fånga svenska röster.

Arbetarepartiet ett liberalt (frisinnat) eller t. o. m. till vänstern räknat parti, som i motsats till nybyggarna varit med från Estniska statens början men har liksom det ännu ej tillräckligt utkristalliserats, har vid de olika valen fått synnerligen olika röst-mängder. Från ett i början starkt parti sjönk det en tid men har nu igen repat sig. Vårt arbetande folk vilja och kunna de säkert vinna. Partiet har frambragt några värderade statsmän, såsom t. ex. Strandman, Kukk, Anderkopp m. fl.

Socialdemokratiska partiet — ett moderat vänsterparti, vars representant Rei för närvarande är riksdagens starkaste partier. Detta parti beflitar sig mer än andra om bildningsväsendet, isynnerhet om folkskolan. Den 6-klassiga folkskolans genomförande håller bildningsministern Johanson från detta parti styvt på. Den mindre bemedlade klassen, dit majoriteten av vårt folk rättvisligen bör räknas, har i detta parti en god förespråkare. Dessutom vill detta parti bekämpa de allt mer sväl-

lande utgifterna för krigsrustningarna, som i Estland sluka större del av rikets medel än i alla grannländerna. Då detta parti ej är nationellt sinnat, kan det ej heller vara svenskfientligt.

Kommunisterna och den yttersta vänstern, anarkisterna, ha ej fått representera sig i Estlands riksdag på grund av deras riksstörtande verksamhet. Huruvida de i den blivande riksdagen bli representerade är ovisst. Vart kommunismen lyckas föra Ryssland, där den ensam är härskande och experimenterande, står att få se i framtiden och på detta experiment beror partiets framgång i framtiden ock i andra länder.

Anarkisterna, som önska ett statskick utan all regeining och lag måste ännu experimentera sin lära i fantastiska människors hjärnor dock är det svårt att uttala något om detta parti, som i framtiden nog kan få spela någon roll i vissa om inte i alla stater. Det knappa utrymmet ger ej möjlighet till noggrannare beskrivning.

I fall det finns någon som vill opponera sig mot denna beskrivning, så vore undertecknad tacksam om svar i Kustbon, emedan en kritik och diskussion över ämnet säkert kommer att föra oss närmare sanningen. B.

Svenska Lärarförbundets tioårsminne.

Svenska Lärarförbundet kan blicka tillbaka på en tioårig verksamhet. Vid nästa årsmöte borde därför förbundets tioårsminne firas.

På senaste årsmöte beslöts utge en minnesskrift till tioårsdagen. Minnesskriften skulle utkomma vid jultiden 1928, men då en del av materialet influtit mycket långsamt har utgivandet försenats. Broschyren är emellertid nu under tryckning och torde snart bli färdig.

Detta meddelas härmed till lärarnas kännedom.

Reval den 1 jan. 1929.

N. B.

Statsbudgeten för 1929/30.

Regeringen har inlämnat till riksdagen budgeten för 1929/30, som balanserar på 95.481.844 kronor.

Bland utgifterna belöpa sig de ordinarie till 79.965.715 kr., extra

ordinarieutgifterna till 12.043.129 kr., och operationsfonder till 3.473.000 kr.

För riksdagen upptogs 449.795 kr. och för bestridande av utgifterna vid val och folkomröstningar 20.700 kr.

För riksäldsten och rikskansliet bestämdes 483.834 kr., varav 23.195 kr. åtgå för riksbiblioteket och 13.879 kr. för riksarkivet samt 123.080 kr. för statistiska byrån.

För rikskontrollen anslogs 359 355 kr.

Finansministeriet med sina institutioner fordrar 6.666.992 kr. Av denna summa tillfaller statskassan 616.966 kr. skatteuppbördsverket 393.772 kr., accisförvaltningen jämte spritmonopolet 4.761.727 kr., och tullförvaltningen 578.949 kr.

Bildningsministeriets utgifter belöpa sig till 9.013.859 kr., därunder för Dorpats universitet med tillhörande institutioner 1.247.350 kr.

Justitieberörda fordrar 3.290.889 kr., därunder för fängelsernas underhåll 1.342.222 kr.

Inrikesministeriets budget sträcker sig till 4.628.352 kr., varav 3.277.666 kr. tillfaller polisen.

Krigsministeriets utgifter beräknas till 16.981.647 kr.

Jordbruksministeriets omkostnader äro 5.336.102 kr., varav jord- och skogregleringen fordrar 4.185.070 kr. och agaraförvaltningen 1.015.011 kr.

Kommunikationsministeriet, som innehar det största antalet institutioner, behöver 21.640.946 kr. Av denna summa får järnvägen 12.491.376 kr., postförvaltningen 4.475.905 kr. och marinförvaltningen 1.530.004 kr.

För Utrikesministeriet fordras 1.051.736 kr., varav utrikesrepresentationen kräver 866.441 kr.

Socialministeriets utgifter beräknas till 5.217.300 kr., därunder tillfaller hälsovården 2.663.879 kr. och arbetsskyddet 2.498.492 kr.

För avbetalning av statskulden beräknas 4.725.152 kr.

Inkomsterna beräknas: direkta inkomster 5.603.600 kr., därunder genom skatt 1.406.000 kr., och från olika källor 5.575.130 kr., tullavgifter 20.276.100 kr. och accisavgift 4.745.150 kr., summa 37.605.980 kr.

Av statsmonopolet hoppas man erhålla 15.698.000 kr. och från olika statsföretag och egendomar tillsammans 34.465.095 kr., därunder

från jorden och skogarna 7.542.248 kr., från järnvägen 15.200.000 kr. och från postverket 5.580.000 kr.

Det måste tilläggas att det förlutna årets missväxt också har måst iakttagas vid uppställandet av budgeten.

Föreningen „Framåts“ redovisning för år 1928

Debet.

	Kr.	C.
Saldo från 1927	181	64
Medlemsavgifter	18	—
Lotteri	59	55
Jultfesten.	431	56
Summa Kronor	690	75

Kredit.

	Kr.	C.
Handarbeten	24	85
Till församlingssalens inredning	50	—
Påskgåvor till de fattiga	53	10
Blommor till kyrkan	7	—
Pingstgåvor till de fattiga	55	—
Månatliga understöd och presenter.	25	—
Utgifter för jultfesten	110	09
Julgåvor till de fattiga	104	75
Saldo till 1929	260	96
Summa Kronor	690	75

Svenska Odlingens Vänners styrelsemöte

med ombud från lokalgrupperna äger rum onsdagen den 13 febr. kl. 7 e. m. å Riddargatan 3 i Reval.

Behandlas frågor ang. tiden och platsen för årsmötets hållande, program för årsmötet m. m.

Ordf.

S. O. V:s ungdomsavdelning firar Runebergsafton med omväxlande program av ungdomarna själva samt téserving å Riddaregatan 3 tisdagen den 5 februari.

Alla äro välkomna.

De ordinarie flygturerna Helsingfors — Reval vidtogo på tisdagen. Den första flygmaskinen anlände hit via Hogland kl. 11 och startade återresan kl. 13

Förbud för potatisimport från Sovjet.

Då det i år icke finnes tillräckligt med potatis för brännvinsbrännerierna och i stället för potatis majs i stor utsträckning användes, vände sig potatisodla-

nas förbund till jordbruksministern med anhållan om import av 200—300 vagnslaster potatis från Rådstryssland. Anhållan förkastades emellertid med motivering att potatiskräftan härjar i Ukraina. Enligt gällande förordning kan potatis importeras endast från länder, där under förloppet av minst sex år potatiskräfta icke uppträtt.

Trenumeranter

och ombudsmän, som ännu icke insänt pren. avgifterna för det gångna året uppmanas att göra det med det snaraste!

Trenumera

på Kustbon!

Ännu kunna alla nummer från årets början erhållas.

Översikt av torgpriserna i Reval.

den 26 jan. 1928.

Svin (hela djur) 95—115 cent kg.; kalv 70—95 cent kg.; får 85—100 cent kg.; nötkött 50—80 cent kg.; Gäss 145—170 cent kg.; kalkon 190—200 cent. kg.; höns 100—250 cent st.

Fisk:

Färsk strömming 40—50 cent kg.; vassbuk 38—46 cent kg.; torsk 30—35 cent kg.; lax 200—250 cent kg.; gädda 60—80 cent kg.; rökt ål 420—500 cent.; abborre 125—130 cent kg.

Hönsägg 14—21 cent par; mjölk 17—21 cent lit.; smör (prima) 330—340 cent kg.

Potatis 120—125 hl.; surkål 30—35 cent lit.; färsk 45—50 cent kg.; lök 40—50 cent kg.; gurka 10—30 cent st.; äpplen 8—20 cent st.; apelsiner 3—10 cent st.; citroner 5—8 cent st.

Rågbröd 22 cent kg.; vetebröd 40—65 cent kg.

Svensk-finska St. Mikael församlingens i Reval kyrkoråd

sammanträder
måndagen, den 4 februari, kl. 6 e. m på Svenska skolan,
Riddareg. 3.

Dagordning:

- 1) Tiden och programmet för allmänna stämman,
- 2) Löpande frågor.

Ordförande.

Josef Mühlberg

avled den 7 januari i en
ålder av 82 år och 1 mån

Sörjes av maka

De Förenade Spetsfabrikernas Försäljningskola

Tel. 771-08 Grevturegatan 13
(Hörn-butiken) NORR 19203

Specialaffär för Spetsar och Broderier. — Rikt ut-
sult av Vadstenaspetsar, Motiv och Krugar. Be-
ställningar å linneutstyrlar. Order till landsorten
expedieras omgående.

BILJETTER med tåg och båt i hela världen
SOVPLÅTSBILJETTER
Hjälp och råd vid PASSVISERINGAR RESGODS-
FÖRSÄKRINGAR MYNTVÄXLING
A.-B. Nordisk Resebureau
Göteborg — Stockholm — Malmö

A.-B. BJORKLUNDS

Nejlkeodlingar i Hammar, KRISTIANSTAD
Landets största specialodling i sitt slag:
NEJLIKOR

alla variationer erhållas hos varje blomster-
handlare i riket

HANSA

STOCKHOLM

Eget kapital

Kr. 6.000.000

FÖRSÄKRINGSRÖRELSE

Avdelningskontor i REVAL:

S. Karja tån. 9.

Betald annonsplats

MILITAR EKIPERINGS A.-B. (MEA)

Hamngatan 3A STOCKHOLM Norrmalmstorg
Rekommenderar sina förstklassiga färdiga HERRKLÄDER, HERR- & DAMSKRÄDDERI.
Uniforms- och Sportartiklar för segling, ritt, automobilsport etc. etc.

Första inhemska Försäkrings-Aktiebolaget EESTI LLOID

Reval, Långgatan (Pikk) 11. Tel. 6-24 & 17-03

LIVFÖRSÄKRING

BRANDFÖRSÄKRING

TRANSPORTFÖRSÄKRING

OLYCKSFALLFÖRSÄKRING

De av bolaget hittills utbetalade skadesummorna belöpa
sig till över

över hundra millioner cent.

Ett bevis på till vilken oskattbar nytta försäkring är, därför

Försäkra Edert liv och Eder
egendom medan tid är!

SHELL

BENSIN OCH SMÖRJOLJOR

använder varje ekonomisk motorman
SVENSK-ENGELSKA MINERALOLJE A.-B

SVEABLÄNDNING

främsta plasten. Partiförsäljare:
ENGWALL HELLBERG Aktiebolag, Gefle.

STORA HOTELET, Linköping.

Innehavare: Fru JENNY KLINGBOM.

Post-, telegram- & telefonadress: Stora Hotellet.
Linköping Intern. hotellcode. 38 rum med 50
bäddar. PRISER: Enkelrum från 5.— kr. Dubbel
rum fr. 10.— kr. Lunch fr. 2:50 kr. Middag r
3.— kr. Supé fr. 3.— kr. Sprit — Vin — Öl

Aktiebolaget GESTRIKLANDS YLLEFABRIK JÄRBO

Sporttyger, melerade Filter,
Vadmal och Korderoj.

Goda kvalitéer och billiga priser.

Jönköpings stads och läns sparbank.

Stiftad 1831.

Huvuakontor i JÖNKÖPING. Avdelningskontor
i Jönköping, Huskvrana, Norrahammar, Små-
lands Taberg,

SVEDALA

Tegelmaskiner,
Grävmaskiner,
Stenkrossar,
Vägbyggnadsmaskiner,
Betonblandare,
Torvmaskiner,
Bränslekrossar för torv, koks och kol,
Pulveriseringsmaskiner,
Vindsiktar,
Torktrumlor,
Brikettpressar,
Transportapparater,
Rullager, Kallvagnshjul,
Skottkärrshjul,
Kokillgods,
Stå-gjutgods.

Aktiebolaget
Abjörn Anderson

Post- & Telegrafadr. Rikstelefon:
SVEDALA, GJUTERJET. 52, 76, 203, 4, 608 183.

REPRESENTANT CARL JÖNSSON

Postkast 38 REVAL Telef. 1536

Den Gyllene Freden
Vid Järntorget, Stockholm
Riks 80 29.

NORRKÖPINGS APOTEKARES MINERALVATTEN-AKTIEBOLAG

Grundat 1874

Sveriges äldsta Mineralvattenfabrik
Kontor o. Fabrik: Repslagareg. 31,
NORRKÖPING

UPSALA-EKEBY AKTIEBOLAG

Telegramadress. Postadress. Telef. UPSALA.
EKEBY UPSALA EKEBYBRUK Riks 90 Allm. 92
Kakelugnar, öppna spislar Väggbeklädnads-
plattor Keramik, Mur- & Taktegel Glasera,
Fasadtegel Dräneringsrör.